

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.4.2013
COM(2013) 197 final

2013/0106 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

1.1. Förfarande för och antagande av rådets beslut 2010/252/EU¹

I oktober 2009 uppmanades kommissionen av Europeiska rådet att lägga fram förslag för att fastställa ”tydliga gemensamma operativa förfaranden med tydliga regler rörande gemensamma operationer till sjöss, varvid vederbörlig hänsyn ska tas till ett garanterat skydd för personer i nöd som färdas i blandade strömmar, i enlighet med internationell rätt”.² I Stockholmsprogrammet från december 2009 uppmanade Europeiska rådet på nytt kommissionen att senast 2010 lägga fram förslag för att klargöra och utvidga mandatet för Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (nedan kallad *byrån*) och att utarbeta ”tydliga gemensamma operativa förfaranden med tydliga insatsregler för deltagandet i gemensamma operationer till sjöss, varvid vederbörlig hänsyn tas till ett garanterat skydd för personer i nöd som färdas i blandade strömmar, i enlighet med internationell rätt.”³

År 2010 antog rådet beslut 2010/252/EU (nedan kallat *beslutet*) som ett svar på uppmaningarna från Europeiska rådet att stärka de gränsövervakningsinsatser som samordnas av byrån och fastställa tydliga insatsregler för gemensam patrullering och för landsättning av personer som blir föremål för ingripande eller räddningsinsatser för att garantera säkerheten för dem som ansöker om internationellt skydd och för att förhindra förlust av människoliv till sjöss. Kommissionen hade valt att lägga fram sitt förslag enligt kommittéförfarandet på grundval av artikel 12.5 i kodexen om Schengen gränserna⁴ eftersom den betraktade beslutet som en ytterligare bestämmelse om gränsövervakning.

Beslutet ansågs nödvändigt och lämpligt för att uppnå målet med gränsövervakningen, dvs. att förhindra obehörig gränspassage. I detta avseende ansågs övervakning inte bara omfatta begreppet upptäckt utan även åtgärder som ingripande mot fartyg som försöker ta sig in i unionen olagligt. Kopplingen mellan sökning och räddning å ena sidan och gränsövervakning å andra sidan byggde på praktiska erfarenheter, då det förekommer att migranter som färdas i sjöodugliga fartyg befinner sig i en nödsituation när de upptäcks.

Genom beslutet införlivades, i en enda rättsakt, befintliga bestämmelser i EU-lagstiftningen och i internationell lagstiftning. Syftet var att komma till rätta med problemet med de olika tolkningar av internationell sjörätt som antagits av medlemsstaterna, och deras olika metoder för att säkerställa effektiviteten i de operativa insatser till havs som samordnas av byrån. Det fanns en risk för att olika bestämmelser, ibland till och med motstridiga bestämmelser, skulle kunna gälla för en och samma situation. Denna rättsliga osäkerhet gjorde att medlemsstaternas deltagande i operativa insatser till havs som samordnas av byrån var lågt, när det gällde att ställa fartyg och personal till förfogande. Detta i sin tur gjorde insatserna mindre effektiva och undergrävde solidaritetssträvandena inom EU.

¹ Rådets beslut av den 26 april 2010 om komplettering av kodexen om Schengen gränserna vad gäller övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, EUT L 111, 4.5.2010, s. 20.

² Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet den 29–30 oktober 2009.

³ Se punkt 5.1 i Stockholmsprogrammet, ”Integrerad förvaltning av de yttre gränserna”, EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengen gränserna), EUT L 105, 13.4.2006, s. 1.

Beslutet syftade till att stärka skyddet av grundläggande rättigheter och att trygga respekten för principen om non-refoulement i operativa insatser till havs. En del medlemsstater, ledamöter av Europaparlamentet, människorättsorganisationer och akademiker hade ifrågasatt om de grundläggande rättigheterna och flyktingars rättigheter respekterades i samband med insatser till havs som samordnas av byrån, särskilt ute på det fria havet. Syftet med beslutet var att bemöta dessa farhågor genom att fastställa ett antal garantier för att säkerställa att dessa rättigheter respekterades, till exempel krav på att den som blir föremål för ingripande eller räddningsinsats ska informeras om platsen för landsättning, särskild hänsyn till behoven för utsatta personer samt krav på att gränskontrolltjänstemän utbildats i relevanta bestämmelser om grundläggande rättigheter och i flyktingrätt.

Beslutet antogs den 26 april 2010 som ett rådsbeslut i enlighet med det föreskrivande förfarandet med kontroll. Europaparlamentet ansåg att beslutet skulle ha antagits i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och inte enligt kommittéförfarandet. Europaparlamentet väckte därför talan vid Europeiska unionens domstol (nedan kallad *domstolen*) och begärde att beslutet skulle ogiltigförklaras.

1.2. C-355/10: Europaparlamentet mot rådet⁵

Europaparlamentet ansåg att beslutet överskred genomförandebefogenheterna enligt artikel 12.5 i kodexen om Schengengränserna av följande skäl: Beslutet innebar i) införande av nya väsentliga delar i kodexen om Schengengränserna, ii) ändring av väsentliga delar av kodexen om Schengengränserna samt iii) ändring av innehållet i förordning (EG) nr 2007/2004⁶. Rådet yrkade att parlamentets talan skulle avvisas eller avses vara utan grund. Kommissionen, som enda intervenient, agerade till stöd för rådet.

Domstolen meddelade sin dom den 5 september 2012. Den ogiltigförklarade beslutet av det första skälet, eftersom den ansåg att bestämmelserna om ingripande, räddningsinsatser och landsättning utgör väsentliga delar av den grundläggande rättsakten, dvs. kodexen om Schengengränserna. Domstolen undersökte inte huruvida beslutet ändrar väsentliga delar i kodexen om Schengengränserna eller om den ändrar innehållet i förordning (EG) nr 2007/2004.

Domstolen beslutade att beslutet skulle ha fortsatt verkan till dess att det ersätts av nya bestämmelser inom en rimlig tidsfrist.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Vid bedömningen av behovet av att genomföra en konsekvensbedömning togs bland annat hänsyn till följande:

För det första hade antagandet av rådets beslut 2010/252/EU föregåtts av omfattande förberedelser. År 2005 uppmanade rådet kommissionen att undersöka den tillämpliga rättsliga ramen för gränsovervakningsinsatser till sjöss och därefter utarbeta regler på unionsnivå. År 2007 lade kommissionen fram en studie med en analys av den internationella rättsliga ramen

⁵ C-355/10: Europaparlamentet mot Europeiska unionens råd, <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&jur=C,T,F&num=C-355/10&td=ALL#> (ännu inte offentliggjort i Europeiska unionens domstols rättfallssamling).

⁶ Rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (EUT L 349, 25.11.2004, s. 1).

för övervakningen av de yttre sjögränserna och hindren för dess faktiska genomförande⁷. Samma år inrättade kommissionen en informell grupp bestående av experter från medlemsstaterna, byrån, FN:s flyktingkommissariat och Internationella organisationen för migration som skulle utarbeta riktlinjer för operativa insatser till havs som samordnas av byrån. Kommissionen använde resultaten av arbetet i gruppen som underlag till sitt utkast till förslag som lades fram enligt kommittéförfarandet.

För det andra samrådde kommissionen inför utarbetandet av föreliggande förslag med medlemsstaterna och byrån via en expertgrupp för yttre gränser för att fastställa i vilken mån förslaget borde återge innehållet i beslutet. Medlemsstaterna ansåg överlag att förslaget borde grunda sig på beslutet och att dess tillämpningsområde borde begränsas till operativa insatser till havs som samordnas av byrån. De ansåg vidare att förslaget borde stärka bestämmelserna om skydd av de grundläggande rättigheterna, klargöra skillnaden mellan åtgärder för ingripande och räddningsinsatser, ta upp frågan om landsättning och säkerställa överensstämmelse med internationella skyldigheter, samtidigt som hänsyn tas till utvecklingen inom lagstiftning och rättspraxis både på EU-nivå och internationellt.

För det tredje krävde domstolen vid ogiltigförklaringen av rådets beslut 2010/252/EU att beslutet skulle ersättas inom en rimlig tidsfrist. Även om begreppet ”en rimlig tidsfrist” inte definieras i domen, är det underförstått att kommissionen med hänsyn till eventuella svåra och utdragna diskussioner mellan de båda lagstiftande institutionerna måste agera snabbt.

Det ansågs följaktligen att detta förslag inte behöver åtföljas av en konsekvensbedömning.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

Förslaget grundas på artikel 77.2 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. I syfte att utveckla en politik för de yttre gränserna, som bland annat ska sörja för en effektiv övervakning av de yttre gränserna i enlighet med artikel 77.1, föreskrivs i artikel 77.2 d att Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska besluta om ”alla nödvändiga åtgärder för att stegvis upprätta ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna”.

När det gäller EU:s yttre gränser syftar unionspolitiken till att säkerställa en effektiv övervakning i fråga om passage av de yttre gränserna, bland annat genom gränsövervakning. Syftet med gränsövervakningen är att förhindra obehörig gränspassage, att bekämpa gränsöverskridande brottslighet och att gripa eller vidta andra åtgärder mot personer som har passerat gränsen på otillåtet sätt. Gränsövervakningen bör vara effektiv när det gäller att hindra och avskräcka personer från att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställen. Därför är gränsövervakning inte begränsad till att upptäcka försök till olaglig gränspassage utan omfattar även åtgärder såsom bordning av fartyg som kan tänkas ta sig in i unionen utan att genomgå gränskontroll, arrangemang för att hantera t.ex. sök- och räddningssituationer som kan uppstå vid operativa insatser till havs och arrangemang som syftar till att insatserna ska slutföras framgångsrikt.

Eftersom målen för den åtgärd som ska vidtas, nämligen att anta särskilda regler för den övervakning av sjögränserna som genomförs av gränskontrolltjänstemän och samordnas av byrån, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna till följd av skillnaderna i deras respektive lagstiftning och praxis, och, eftersom insatserna ofta omfattar flera länder, detta därför bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen.

⁷ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar: *Study on the international law instruments in relation to illegal immigration by sea*, SEK(2007) 691.

I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

På grundval av dessa principer ska detta förslag, i likhet som beslutet, endast tillämpas inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av byrån och gäller inte övervakningsverksamhet som bedrivs av medlemsstaterna enskilt eller i samarbetsformer som faller utanför denna ram.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget medför inga finansiella eller administrativa kostnader för unionen. Det påverkar därför inte unionens budget.

5. ÖVRIGT

5.1. Jämförelse mellan detta förslag och rådets beslut 2010/252/EU

Både förslagets räckvidd och dess innehåll liknar beslutets räckvidd och innehåll. Ändringarna i förslaget jämfört med beslutet grundar sig på utvecklingen inom lagstiftning och rättspraxis, exempelvis ändringarna av förordning (EG) nr 2007/2004⁸ och domen från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i målet Hirsi Jamaa med flera mot Italien⁹, på behovet av att skapa klarhet i fråga om begreppen ingripande och räddning, och på medlemsstaternas och byråns praktiska erfarenheter av genomförandet av beslutet.

5.1.1. Form

Valet av rättsakt och beslutsförfarandena skiljer sig åt. Detta är ett förslag till en förordning som riktar sig till alla medlemsstater i enlighet med fördragen och som ska antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Dess form återspeglar valet av rättsakt som består av en ingress (beaktandedel och arton skäl) och elva artiklar uppdelade i fyra kapitel. Den är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Beslutet däremot antogs som en genomförandeåtgärd enligt det föreskrivande förfarandet med kontroll. Beslutet består av en ingress (beaktandedel och arton skäl), två artiklar och en bilaga i två delar. I del I av bilagan fastställs regler för de insatser vid sjögränserna som samordnas av byrån och del II av bilagan består av icke-bindande riktlinjer för sök- och räddningssituationer och för landsättning inom ramen för operativa insatser till havs som samordnas av byrån.

5.1.2. Innehåll

Tillämpningsområdet för detta förslag är detsamma som för beslutet, nämligen gränsövervakningsinsatser till sjöss som genomförs av medlemsstaterna och samordnas av byrån (artikel 1). Fastän begreppet gränsövervakning i beslutet tolkades som om det även omfattade åtgärder för ingripande och räddningsinsatser i samband med gränsövervakningsinsatser rådde det fortfarande tvivel om huruvida dessa åtgärder verkligen omfattades av begreppet gränsövervakning enligt definitionen i kodexen om Schengengränserna. Det här förslaget omfattar uttryckligen gränsövervakning i vidare bemärkelse genom att det anges att gränsövervakning inte är begränsad till att upptäcka försök till otillåten gränspassage, utan även omfattar åtgärder för ingripanden och strategier för att

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1168/2011 av den 25 oktober 2011 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, EUT L 304, 22.11.2011, s. 1.

⁹ Dom av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (stora avdelningen) av den 23 februari 2012 (ansökan nr 27765/09). Domen finns på [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{\"itemid\":\[\"001-109231\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{\).

hantera t.ex. sök- och räddningssituationer som kan uppstå vid operativa insatser till havs och arrangemang som syftar till att sådana insatser ska framföras framgångsrikt (skäl 1 och kapitel III).

Vid översynen av beslutet var det nödvändigt att beakta ändringarna av förordning (EG) nr 2007/2004. Byrån får nu också till uppgift att bistå medlemsstaterna i situationer som kräver ökat tekniskt bistånd vid de yttre gränserna, mot bakgrund av att vissa situationer kan inbegripa humanitära krissituationer och sjöräddning. Detta innebär att även om byrån inte blir något sök- och räddningsorgan eller fungerar som ett samordningscenter för räddningsaktioner kommer den att vid insatser till sjöss hjälpa medlemsstaterna att fullgöra sin skyldighet enligt internationell sjö rätt att bistå personer i sjönöd. I förslaget fastställs bestämmelser för hur dessa situationer ska hanteras vid operativa insatser till havs som samordnas av byrån (skäl 2 och artikel 9).

I och med ändringarna av förordning (EG) nr 2007/2004 blev den operativa planen ett rättsligt bindande instrument för alla insatser som samordnas av byrån och inte bara för snabba insatser. Innehållet i den operativa planen förtecknas i artiklarna 3a och 8e i förordning (EG) nr 2007/2004 där det också uttryckligen hänvisas till operativa insatser till havs. Reglerna i detta förslag är avsedda att ingå i den operativa plan som upprättas i enlighet med förordning (EG) nr 2007/2004, med beaktande av kraven för operativa insatser till havs.

Även utvecklingen inom lagstiftning och rättspraxis som rör skyddet av de grundläggande rättigheterna har beaktats i detta förslag. I artikel 4, som handlar om skyddet av de grundläggande rättigheterna och principen om non-refoulement vid operativa insatser till havs, bemöts de farhågor som Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna framförde i sitt avgörande i målet Hirsi Jamaa med flera mot Italien vad gäller landsättning av personer som blivit föremål för ingripande eller räddningsinsats i tredjeländer, både i fråga om förbindelserna mellan medlemsstaterna och tredjeländerna, och medlemsstaternas skyldigheter gentemot enskilda personer. Artikeln handlar om den praktiska tillämpningen av principen om non-refoulement i enlighet med artikel 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Vid landsättning i ett tredjeland måste de personer som blivit föremål för ingripande eller räddningsinsats identifieras och deras personliga omständigheter bedömas i den mån det är möjligt före landsättningen. De måste också informeras om landsättningsorten på lämpligt sätt och ges möjlighet att framföra varför de anser att landsättning på den föreslagna platsen skulle strida mot principen om non-refoulement. Detta ger garantier för att migranterna är informerade om sin situation och den föreslagna landsättningsorten så att de kan framföra eventuella invändningar.

I kapitel III görs det i detta förslag en tydlig åtskillnad mellan upptäckt, ingripande och räddning. När det gäller ingripande behålls i förslaget samma uppsättning åtgärder som i beslutet men samtidigt görs åtskillnad mellan de åtgärder som får vidtas på territorialhavet (artikel 6), det fria havet (artikel 7) och i den angränsande zonen¹⁰ (artikel 8). Därigenom klargörs på vilka villkor åtgärderna får vidtas och med stöd av vilken rättslig grund man kan agera, särskilt beträffande fartyg som saknar nationalitet. På grundval av tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen har ingripanden mot fartyg på det fria havet nu en tydlig koppling till kravet på att det finns skälig misstanke om att fartyget används för

¹⁰ Den angränsande zonen regleras i artikel 33 i Förenta nationernas havsrättskonvention. Det är en zon som gränsar till territorialhavet och som inte sträcker sig utöver 24 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas. Den utgör en del av den ekonomiska zonen eller det fria havet, beroende på om kuststaten har tillkännagivit en ekonomisk zon, och är ett område där fri navigering gäller. Även om den ekonomiska zonen inte är en del av territorialhavet, får kuststaten utöva nödvändig kontroll för att förhindra och bestraffa överträdelser av dess lagar och andra författningar som rör tullar, skatter, invandring eller hälsoskydd inom dess territorium eller territorialhav.

människosmuggling. Liksom i beslutet krävs för utövande av jurisdiktion på det fria havet alltid tillstånd från flaggstaten.

I fråga om sök- och räddningssituationer är ordalydelsen i förslaget snarlik den i beslutet (artikel 9). Texten har anpassats till 1979 års internationella sjöräddningskonvention och till *International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual* (Iamsar). Dessutom innehåller förslaget, på grundval av dessa internationella instrument, kriterier för när ett fartyg anses befinna sig i ovisshetsläge (artikel 9.3), beredskapsläge (artikel 9.4) och nödläge (artikel 9.5) samt en definition av samordningscenter för räddningsinsatser (artikel 2.12).

Till skillnad från beslutet behandlar detta förslag frågan om landsättning i samband med ingripande och räddning (artikel 10). När det gäller ingripanden på territorialhavet eller i den angränsande zonen sker landsättningen i kustmedlemsstaten. När det gäller ingripanden på det fria havet får landsättning ske i det tredjeland varifrån fartyget avgått, med förbehåll för att de grundläggande rättigheterna och principen om non-refoulement garanteras. Om detta inte är möjligt sker landsättning i värdmedlemsstaten.

När det gäller landsättning efter en räddningsinsats hänvisas i förslaget till begreppet ”säker plats” (place of safety) enligt definitionen i Internationella sjöfartsorganisationens *Guidelines on the Treatment of Persons Rescued at Sea*¹¹, samtidigt som hänsyn tas till de grundläggande rättigheterna¹² (artiklarna 2.11 och 10.4). Enligt förslaget måste medlemsstaterna samarbeta med det ansvariga samordningscentret för räddningsinsatser för att erbjuda en lämplig hamn eller säker plats och se till att landsättningen sker snabbt och effektivt. Detta förslag tar hänsyn till det faktum att de sjögående och flygburna enheterna vid denna tidpunkt skulle agera under ledning av samordningscentret för räddningsinsatser, som avgör lämplig hamn eller plats för landsättningen. Förslaget tar också upp möjligheten för de sjögående enheterna att landsätta i värdmedlemsstaten om de inte befrias från sin skyldighet att bistå personer i sjönöd, så snart detta är praktiskt möjligt, med hänsyn till säkerheten för de undsatta personerna och för den sjögående enhetens egen säkerhet.

¹¹ Resolution MSC.167(78), antagen den 20 maj 2004.

¹² Europarådets parlamentariska församlings resolution 1821(2011).

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 77.2 d, med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och av följande skäl:

- (1) När det gäller unionens yttre gränser syftar unionspolitiken till att säkerställa en effektiv övervakning i fråga om passage av de yttre gränserna, bland annat genom gränsövervakning. Syftet med gränsövervakningen är att förhindra obehörig gränspassage, att bekämpa gränsöverskridande brottslighet och att gripa eller vidta andra åtgärder mot personer som har passerat gränsen på olagligt sätt. Gränsövervakningen bör vara effektiv när det gäller att hindra och avskräcka personer från att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställen. Därför är gränsövervakning inte begränsad till att upptäcka försök till olaglig gränspassage utan omfattar även åtgärder såsom bordning av fartyg som kan tänkas ta sig in i unionen utan att genomgå gränskontroll, arrangemang för att hantera t.ex. sök- och räddningssituationer som kan uppstå vid operativa insatser till havs och arrangemang som syftar till att insatserna ska slutföras framgångsrik.
- (2) Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid medlemsstaternas yttre gränser (nedan kallad *byrån*), som inrättades genom rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004¹³, ansvarar för samordningen av det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna när det gäller förvaltning av de yttre gränserna, bland annat gränsövervakning. Byrån har också ansvaret för att bistå medlemsstaterna i situationer som kräver ökat tekniskt bistånd vid de yttre gränserna, mot bakgrund av att vissa situationer kan inbegripa humanitära krissituationer och sjöräddning. Det krävs särskilda bestämmelser för gränsövervakningsaktiviteter som genomförs av en medlemsstats sjögående och flygburna enheter vid en annan medlemsstats sjögränser eller på det fria havet inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av byrån, för att ytterligare stärka detta samarbete.
- (3) Inrättandet av det europeiska gränsövervakningssystemet (Eurosur) genom Europaparlamentets och rådet förordning (EU) nr [...] av den [...] kommer att stärka informationsutbytet och det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna och med

¹³ EUT L 349, 25.11.2004, s. 1.

byrån. Detta gör att medlemsstaternas situationsmedvetenhet och reaktionsförmåga kommer att förbättras betydligt, även tack vare stöd från byrån, när det gäller att upptäcka och förhindra irreguljär migration, bekämpa gränsöverskridande brottslighet och bidra till att skydda och rädda livet på migranter vid sina yttre gränser. När byrån samordnar gränsövervakningsinsatser bör den ge medlemsstaterna information om och analyser av dessa insatser.

- (4) Under gränsövervakningsinsatserna bör medlemsstaterna och byrån uppfylla sina skyldigheter enligt Förenta nationernas havsrättskonvention, den internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss, internationella sjöräddningskonventionen, Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen, konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning samt andra tillämpliga internationella instrument.
- (5) Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna)¹⁴ och unionsrättens allmänna principer ska alla åtgärder som vidtas under en övervakningsinsats stå i proportion till de syften som eftersträvas, vara icke-diskriminerande och fullt ut respektera mänsklig värdighet, grundläggande rättigheter och flyktingars och asylsökandes rättigheter, bland annat principen om non-refoulement. Medlemsstaterna och byrån är bundna av bestämmelserna i regelverket på asylområdet, särskilt rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus¹⁵, i fråga om asylansökningar som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen eller i deras transitzoner.
- (6) En eventuell överenskommelse mellan en medlemsstat och ett tredjeland befriar inte medlemsstaterna från dessa skyldigheter när de känner till eller borde känna till att systembrister vad beträffar asylförfarandet och mottagningsvillkoren i det tredjelandet utgör allvarliga och klarlagda skäl att anta att den asylsökande löper en verklig risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling, eller om de känner till eller borde känna till att detta tredjeland tillämpar praxis som strider mot principen om non-refoulement.
- (7) Under gränsövervakningsinsatser till sjöss kan en situation uppstå där det är nödvändigt att bistå personer som råkat i sjönöd. Enligt internationell rätt måste varje stat kräva att befälhavare på fartyg som för dess flagg, såvida detta inte innebär allvarlig fara för fartyget, dess besättning eller passagerare, bistår varje nödställd person som anträffas på havet, och så snabbt som möjligt vidtar åtgärder för att rädda personer som råkat i sjönöd. Detta bistånd ska ges oavsett de hjälpbehövande personernas nationalitet och status och oavsett under vilka omständigheter de hittas.
- (8) Denna skyldighet ska fullgöras av medlemsstaterna i enlighet med tillämpliga bestämmelser i internationella instrument där sök- och räddningssituationer regleras och i enlighet med kravet om skydd av de grundläggande rättigheterna. Denna förordning bör inte påverka det ansvar som åligger räddningsmyndigheter att, bland

¹⁴ EUT L 105, 13.4.2006, s. 1.

¹⁵ EUT L 326, 13.12.2005, s. 13.

annat, se till att samordning och samarbete genomförs på ett sådant sätt att de personer som räddats kan föras till en hamn eller säker plats.

- (9) Enligt förordning (EG) nr 2007/2004 ska gränsövervakningsinsatser som samordnas av byrån genomföras i enlighet med en operativ plan. När det gäller operativa insatser till havs bör den operativa planen därför innehålla särskild information om tillämpningen av relevant jurisdiktion och lagstiftning i det geografiska område där den gemensamma insatsen eller pilotprojektet äger rum, med hänvisningar till internationell rätt och unionsrätt om ingripande, sjöräddning och landsättning. I denna förordning regleras frågor i samband med ingripande, sjöräddning och landsättning inom ramen för gränsövervakningsinsatser som samordnas av byrån.
- (10) Enligt förordning (EG) nr 2007/2004 ska för varje operativ insats till havs en samordningsstruktur inrättas inom värdmedlemsstaten, bestående av tjänstemän från värdmedlemsstaten, gästande tjänstemän och företrädare för byrån, inklusive byråns samordnande tjänsteman. Denna samordningsstruktur, som ofta kallas internationellt samordningscenter, bör användas som en kommunikationskanal mellan de tjänstemän som deltar i den operativa insatsen till havs och de berörda myndigheterna.
- (11) Detta beslut står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt rätt till liv, människans värdighet, förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling, rätt till frihet och säkerhet, principen om non-refoulement, icke-diskriminering, rätt till ett effektivt rättsmedel, rätt till asyl och barnets rättigheter.
- (12) Eftersom målen för den åtgärd som ska vidtas, nämligen att anta särskilda regler för den övervakning av sjögränserna som genomförs av gränskontrolltjänstemän och samordnas av byrån, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna till följd av skillnaderna i deras respektive lagstiftning och praxis, och, eftersom insatserna ofta omfattar flera länder, detta därför bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (13) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom denna förordning är en utveckling av Schengenregelverket, som omfattas av avdelning V i tredje delen av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter dagen för antagandet av denna förordning besluta huruvida landet ska genomföra den i sin nationella lagstiftning.
- (14) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket¹⁶, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i rådets beslut 1999/437/EG¹⁷ om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtalet.

¹⁶ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

¹⁷ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

- (15) När det gäller Schweiz innebär denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket¹⁸, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående av det avtalet på Europeiska gemenskapens vägnar¹⁹.
- (16) När det gäller Liechtenstein utgör denna förordning, i enlighet med protokollet som undertecknats av Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 A i beslut 1999/437/EG²⁰ jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EG av den 7 mars 2011 om ingående av det protokollet på Europeiska unionens vägnar²¹.
- (17) Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Förenade kungariket inte deltar i enlighet med rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket²². Förenade kungariket deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt på Förenade kungariket.
- (18) Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket²³. Irland deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

Denna förordning ska tillämpas på gränsövervakningsinsatser som genomförs av medlemsstaterna vid deras yttre sjögränser inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser.

¹⁸ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹⁹ EUT L 53, 27.2.2008, s. 1.

²⁰ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

²¹ EUT L 160, 18.6.2011, s. 19.

²² EGT L 131, 1.6.2000, s. 43.

²³ EGT L 64, 7.3.2002, s. 20.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *byrån*: Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser som inrättades genom förordning (EG) nr 2007/2004,
2. *operativ insats till havs*: gemensam operativ insats, pilotprojekt eller snabba insatser som genomförs av medlemsstaterna för övervakningen av deras yttre sjögränser och samordnas av byrån,
3. *värdmedlemsstat*: en medlemsstat i vilken en operativ insats till havs äger rum eller från vilken den utgår,
4. *deltagande medlemsstat*: en medlemsstat som deltar i en operativ insats till havs genom att tillhandahålla resurser eller personal, men som inte är värdmedlemsstat,
5. *deltagande enhet*: en sjögående eller flygburen enhet som tillhör värdmedlemsstaten eller en deltagande medlemsstat,
6. *internationellt samordningscenter*: den samordningsstruktur som upprättats i värdmedlemsstaten för samordningen av den operativa insatsen till havs,
7. *nationellt samordningscenter*: det nationella samordningscenter som inrättats för tillämpningen av det europeiska gränsövervakningssystemet (Eurosur) i enlighet med förordning (EU) nr [.../...],
8. *fartyg*: en båt, ett fartyg eller alla andra farkoster som används till sjöss,
9. *fartyg som saknar nationalitet*: ett fartyg som saknar nationalitet eller som är likställt med ett fartyg som saknar nationalitet när ingen stat har gett fartyget rätt att föra dess flagg eller när det seglar under två eller flera staters flagg och nyttjar dem efter godtycke,
10. *tilläggsprotokoll mot människosmuggling*: tilläggsprotokollet mot människosmuggling land- luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet som undertecknades i Palermo, Italien i december 2000,
11. *säker plats*: en plats där räddningsinsatserna betraktas som avslutade och där de överlevandes liv och grundläggande rättigheter inte är hotade, där deras grundläggande mänskliga behov kan tillgodoses och varifrån transport till deras nästa destination eller slutdestination kan ordnas,
12. *samordningscenter för räddningsinsatser*: en enhet med ansvar för att främja en effektiv organisation av sök- och räddningstjänsterna samt för att samordna genomförandet av sök- och räddningsinsatser inom en sjöräddningsregion i enlighet med 1979 års internationella sjöräddningskonvention.

KAPITEL II

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 3

Sjösäkerhet

De åtgärder som vidtas under en operativ insats till havs ska genomföras på ett sätt som inte äventyrar säkerheten vare sig för personer som blir föremål för ingripande eller räddningsinsats eller för de enheter som deltar i insatsen.

Artikel 4

Skydd av de grundläggande rättigheterna och principen om non-refoulement

1. Ingen person får landsättas eller på annat sätt överlämnas till myndigheterna i ett land, där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling, eller där han eller hon riskerar att utvisas, avlägsnas eller återsändas till ett annat land i strid med principen om non-refoulement.
2. Innan de deltagande enheterna beslutar om landsättning i ett tredjeland ska de beakta den allmänna situationen i det tredjelandet, och de personer som blivit föremål för ingripande eller räddningsinsats får inte landsättas i det tredjelandet om värdmedlemsstaten eller de deltagande medlemsstaterna känner till eller borde känna till att detta tredjeland tillämpar sådana förfaranden som beskrivs i punkt 1.
3. Vid landsättning i ett tredjeland ska de deltagande enheterna identifiera de som blivit föremål för ingripande eller räddningsinsats och i den mån det är möjligt bedöma deras personliga omständigheter före landsättning. De ska också på lämpligt sätt informera de personer som blivit föremål för ingripande eller räddningsinsats om landsättningsorten och ge dem möjlighet att framföra varför de anser att landsättning på den föreslagna platsen skulle strida mot principen om non-refoulement.
4. De deltagande enheterna ska under hela den operativa insatsen till havs tillgodose de särskilda behoven hos barn, offer för människohandel, personer i behov av akut läkarvård, personer i behov av internationellt skydd och andra personer i särskilt utsatta situationer.
5. De gränskontrolltjänstemän som deltar i en operativ insats till havs ska ha utbildats med avseende på tillämpliga bestämmelser om grundläggande rättigheter, flyktingrätt och internationell lagstiftning för sökning och räddning.

KAPITEL III

SÄRSKILDA REGLER

Artikel 5

Upptäckt

1. När de deltagande enheterna upptäcker ett fartyg som misstänks ta sig över eller ha för avsikt att ta sig över gränsen olagligt, ska de närma sig fartyget för att fastställa dess identitet och nationalitet samt, i avvaktan på vidare åtgärder, övervaka det på säkert avstånd. De deltagande enheterna ska omedelbart förmedla information om fartyget till det internationella samordningscentret.
2. Om fartyget står i begrepp att segla, eller har seglat, in i territorialhavet eller den angränsande zonen tillhörande en medlemsstat som inte deltar i den operativa insatsen till havs, ska de deltagande enheterna förmedla information om fartyget till det internationella samordningscentret, som ska vidarebefordra informationen till det nationella samordningscentret i den berörda medlemsstaten.

3. De deltagande enheterna ska förmedla information om alla fartyg som misstänks bedriva olaglig verksamhet till sjöss utanför insatsens räckvidd till det internationella samordningscentret, som ska vidarebefordra informationen till det nationella samordningscentret i den eller de berörda medlemsstaterna.

Artikel 6

Ingripande på territorialhavet

1. På värdmedlemsstatens eller en deltagande medlemsstats territorialhav ska de deltagande enheterna vidta en eller flera av följande åtgärder om det på goda grunder kan misstänkas att ett fartyg medför personer ombord, som avser att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställena, eller bedriver smuggling av migranter sjövägen:
 - a) Begära upplysningar och dokumentation om ägarskap, registrering och omständigheter som rör resan samt identitet, nationalitet och andra relevanta uppgifter rörande de personer som finns ombord.
 - b) Stoppa, borda och genomsöka fartyget och dess last samt visitera och förhöra personerna ombord.
 - c) Informera personerna ombord om att de inte har rätt att passera gränsen och om att de som styr fartyget kan bestraffas för att ha möjliggjort resan.
 - d) Beslagta fartyget och gripa personerna ombord.
 - e) Beordra fartyget att ändra kurs så att det lämnar, eller styr mot en annan plats än territorialhavet eller den angränsande zonen samt eskortera fartyget eller segla i dess närhet till dess att det befinner sig på en sådan kurs.
 - f) Föra fartyget eller personerna ombord till värdmedlemsstaten eller en annan medlemsstat som deltar i insatsen, eller till kustmedlemsstaten.
2. Värdmedlemsstaten eller den deltagande medlemsstat på vars territorialhav ingripandet sker ska ge tillstånd till de åtgärder som avses i punkt 1 och instruera den deltagande enheten på lämpligt sätt via det internationella samordningscentret. Den deltagande enheten ska via det internationella samordningscentret informera värdmedlemsstaten, när fartygets befälhavare begär att en diplomatisk företrädare eller en konsulär tjänsteman i flaggstaten ska underrättas.
3. Om det på goda grunder kan misstänkas att ett fartyg som saknar nationalitet eller som kan likställas med ett fartyg som saknar nationalitet medför personer ombord, som avser att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställena, eller bedriver smuggling av migranter sjövägen, ska värdmedlemsstaten eller den deltagande medlemsstat i vars territorialhav det statslösa fartyget upptäcks ge tillstånd till och instruera den deltagande enheten att stoppa det och vidta någon av de åtgärder som anges i punkt 1.
4. Alla operativa åtgärder på ett territorialhav tillhörande en medlemsstat som inte deltar i den operativa insatsen till havs ska vidtas enligt tillståndet från den medlemsstaten. Det internationella samordningscentret ska informeras om all kommunikation med den medlemsstaten och om de påföljande åtgärder som medlemsstaten ger sitt tillstånd till.

Artikel 7

Ingripande på det fria havet

1. På det fria havet ska de deltagande enheterna efter tillstånd från flaggstaten i enlighet med tilläggsprotokollet mot människosmuggling vidta en eller flera av följande åtgärder om det på goda grunder kan misstänkas att ett fartyg bedriver smuggling av migranter sjövägen:
 - a) Begära upplysningar och dokumentation om ägarskap, registrering och omständigheter som rör resan samt identitet, nationalitet och andra relevanta uppgifter rörande de personer som finns ombord.
 - b) Stoppa, borda och genomsöka fartyget och dess last samt visitera och förhöra personerna ombord.
 - c) Informera personerna ombord om att de inte har rätt att passera gränsen och om att de som styr fartyget kan bestraffas för att ha möjliggjort resan.
 - d) Beslagta fartyget och gripa personerna ombord.
 - e) Beordra fartyget att ändra kurs så att det lämnar, eller styr mot en annan plats än territorialhavet eller den angränsande zonen samt eskortera fartyget eller segla i dess närhet till dess att det befinner sig på en sådan kurs.
 - f) Föra fartyget eller personerna ombord till ett tredjeland eller på annat sätt överlämna fartyget eller personerna ombord till ett tredjelands myndigheter.
 - g) Föra fartyget eller personerna ombord till värdmedlemsstaten eller en annan medlemsstat som deltar i insatsen.
2. Om fartyget för flagg från eller visar registreringsmärken tillhörande värdmedlemsstaten eller en deltagande medlemsstat ska denna medlemsstat, efter bekräftelse av fartygets nationalitet, ge tillstånd till de åtgärder som anges i punkt 1.
3. Om fartyget för flagg från eller visar registreringsmärken tillhörande en medlemsstat som inte deltar i den operativa insatsen till havs eller ett tredjeland ska värdmedlemsstaten eller en deltagande medlemsstat, beroende på vilken stat den deltagande enhet som har bordat detta fartyg tillhör, underrätta flaggstaten och uppmana den att bekräfta registreringen och, om nationaliteten bekräftas, begära tillstånd från flaggstaten om att vidta de åtgärder som anges i punkt 1. Värdmedlemsstaten eller den deltagande medlemsstaten ska informera det internationella samordningscentret om all kommunikation med flaggstaten och om de åtgärder som flaggstaten gett tillstånd till.
4. Om ett fartyg för främmande flagg eller vägrar att visa flagg, men det på goda grunder kan misstänkas att fartyget i själva verket har samma nationalitet som en deltagande enhet, ska den deltagande enheten undersöka om fartyget har rätt till den flagg som det för. I detta syfte får den deltagande enheten närma sig det misstänkta fartyget. Om misstanke kvarstår efter det att dokumenten har granskats, ska den deltagande enheten företa ytterligare en undersökning ombord på fartyget, vilken måste utföras med största möjliga hänsyn. Den deltagande medlemsstat vars flagg fartyget synbarligen för ska underrättas via lämpliga kanaler.
5. Om ett fartyg för främmande flagg eller vägrar att visa flagg, men det på goda grunder kan misstänkas att fartyget i själva verket har samma nationalitet som värdmedlemsstaten eller en annan deltagande medlemsstat, ska den deltagande

enheten, efter det att den medlemsstaten har gett tillstånd, undersöka om fartyget har rätt till den flagg som det för.

6. Om, i de ovannämnda fallen, misstankarna rörande fartygets nationalitet visar sig vara berättigade, ska värdmedlemsstaten eller den deltagande medlemsstaten ge sitt tillstånd för de åtgärder som anges i punkt 1.
7. I avvaktan på eller i avsaknad av tillstånd från flaggstaten ska fartyget övervakas på säkert avstånd. Inga andra åtgärder får vidtas utan uttryckligt tillstånd från flaggstaten, utom sådana åtgärder som är nödvändiga för att avvärja överhängande fara för personers liv eller som grundar sig på tillämpliga bilaterala eller multilaterala avtal.
8. Om det på goda grunder kan misstänkas att ett fartyg som saknar nationalitet eller som kan likställas med ett fartyg som saknar nationalitet bedriver smuggling av migranter sjövägen, får den deltagande enheten borda och stoppa fartyget för att kontrollera dess statslöshet. Om misstankarna visar sig vara berättigade får ytterligare lämpliga åtgärder enligt punkt 1 vidtas i enlighet med nationell och internationell rätt.
9. En medlemsstat som har vidtagit en åtgärd i enlighet med punkt 1 ska omedelbart informera flaggstaten om resultaten av åtgärden.
10. Den nationella tjänsteman som företräder värdmedlemsstaten eller en deltagande medlemsstat vid det internationella samordningscentret ska utses enligt nationell lagstiftning till den myndighet som har rätt att bevilja tillstånd för att undersöka om fartyget har rätt att föra den berörda medlemsstatens flagg eller att vidta någon av de åtgärder som anges i punkt 1.
11. Om misstankarna om att ett fartyg bedriver smuggling av migranter på det fria havet visar sig vara ogrundade eller om den deltagande enheten inte har behörighet att agera, men en skälig misstanke kvarstår om att fartyget medför personer som har för avsikt att nå en medlemsstats gräns och att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställena, ska fartyget fortsatt övervakas. Det internationella samordningscentret ska förmedla information om fartyget till det nationella samordningscentret i den medlemsstat till vilken fartyget är på väg.

Artikel 8

Ingripande i den angränsande zonen

1. I den zon som gränsar till territorialhav tillhörande en medlemsstat som är värdmedlemsstat eller en deltagande medlemsstat ska de åtgärder som föreskrivs i artikel 6.1 vidtas i enlighet med artikel 6.2.
2. De åtgärder som anges i artikel 6.1 får inte vidtas i en angränsande zon tillhörande en medlemsstat som inte deltar i den operativa insatsen till havs utan tillstånd från den medlemsstaten. Det internationella samordningscentret ska informeras om all kommunikation med den medlemsstaten och om de påföljande åtgärder som medlemsstaten ger sitt tillstånd till.
3. Om ett statslöst fartyg passerar genom den angränsande zonen ska artikel 7.8 gälla.

Artikel 9

Sök- och räddningssituationer

1. Under en operativ insats till havs ska de deltagande enheterna bistå varje fartyg eller person i sjönöd. Detta ska ske oberoende av en sådan persons nationalitet eller status eller de omständigheter under vilka personen påträffas.
2. När den deltagande enheten under en operativ insats till havs ställs inför en situation där ett fartyg eller en person ombord befinner sig i en situation av ovisshet, beredskap eller nödläge, ska den deltagande enheten snarast möjligt vidarebefordra all tillgänglig information till det samordningscenter för räddningsinsatser som är ansvarigt för den sjöräddningsregion där situationen uppstår.
3. Ett fartyg eller de ombordvarande personerna ska anses befinna sig i en situation som klassas som ovisshet
 - a) om det råder tvivel om fartygets eller de ombordvarande personernas säkerhet, eller
 - b) om information om ett fartygs förflyttning eller position saknas.
4. Ett fartyg eller de ombordvarande personerna ska anses befinna sig i en situation som klassas som beredskap
 - a) när det finns farhågor beträffande fartygets eller de ombordvarande personernas säkerhet på grund av information om att det föreligger allvarliga problem, men inte i sådan omfattning att det är sannolikt att en nödsituation uppstår, eller
 - b) när information om ett fartygs förflyttning eller position fortsatt saknas.
5. Ett fartyg eller de ombordvarande personerna ska anses befinna sig i en situation som klassas som nödläge
 - a) då tydlig information mottagits om att ett fartyg eller en ombordvarande person är i fara och behöver omedelbart bistånd,
 - b) då försök att etablera kontakt med fartyget misslyckas och obesvarade förfrågningar tyder på att fartyget sannolikt befinner sig i sjönöd, eller
 - c) då information mottagits som tyder på att fartygets framdrift har skadats i sådan omfattning att fartyget sannolikt befinner sig i en nödsituation.
6. När de deltagande enheterna bedömer situationen för tillämpning av punkterna 3–5 ska de beakta alla relevanta aspekter, däribland följande:
 - a) Förekomst av en begäran om bistånd.
 - b) Fartygets sjövärdighet och sannolikheten att fartyget inte kommer att nå sin slutdestination.
 - c) Antalet passagerare i förhållande till fartygstyp och fartygets skick.
 - d) Förekomst av nödvändiga förnödenheter som bränsle, vatten och livsmedel för att kunna nå land.
 - e) Förekomst av utbildad besättning och utbildad befälhavare på fartyget.
 - f) Förekomst av fungerande säkerhets-, navigations- och kommunikationsutrustning.
 - g) Förekomst av passagerare i akut behov av läkarvård.
 - h) Förekomst av avlidna passagerare.

- i) Förekomst av barn och gravida kvinnor.
 - j) Väder- och sjöförhållandena, inklusive väder- och sjöväderprognoser.
7. De deltagande enheterna ska omgående meddela sin bedömning av situationen till det ansvariga samordningscentret för räddningsinsatser. Medan de deltagande enheterna inväntar instruktioner från samordningscentret för räddningsinsatser ska de vidta alla åtgärder som krävs för att garantera de berörda personernas säkerhet.
 8. Förekomsten av en nödsituation ska inte uteslutande vara beroende eller avgöras av om det föreligger en konkret begäran om bistånd. Om ett fartyg antas befinna sig i nöd men personerna ombord vägrar låta sig bistås, ska den deltagande enheten informera samordningscentret för räddningsinsatser om detta och fortsätta att uppfylla aktsamhetskravet, varvid de ska övervaka fartyget på säkert avstånd och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att garantera de berörda personernas säkerhet och samtidigt undvika att vidta någon åtgärd som kan förvärra situationen eller öka risken för skada eller förlust av människoliv.
 9. Om samordningscentret för räddningsinsatser i det tredjeland som är ansvarigt för sjöräddningsregionen inte svarar på underrättelsen från den deltagande enheten, ska denna kontakta samordningscentret för räddningsinsatser i värdmedlemsstaten, såvida inte ett annat samordningscenter har bättre möjligheter att samordna sök- och räddningsinsatsen.
 10. De deltagande enheterna ska snarast möjligt underrätta det internationella samordningscentret om alla kontakter som tas med samordningscentret för räddningsinsatser och om de åtgärder som de vidtar.
 11. Om fartyget inte kan eller inte längre kan anses befinna sig i en nödsituationen, eller om sök- och räddningsinsatsen har avslutats, ska den deltagande enheten, i samråd med det internationella samordningscentret, återuppta den operativa insatsen till havs.

Artikel 10

Landsättning

1. Närmare föreskrifter för landsättning av de personer som blir föremål för ingripande eller räddningsinsats i en operativ insats till havs ska fastställas i den operativa planen. Föreskrifterna för landsättning får inte medföra att skyldigheter införs för de medlemsstater som inte deltar i den operativa insatsen till havs, såvida de inte uttryckligen ger tillstånd till att åtgärder vidtas i deras territorialhav eller deras angränsande zon i enlighet med artikel 6.4 eller artikel 8.2.
2. Vid ingripande i territorialhavet eller den angränsande zonen enligt artikel 6.2 eller artikel 8.1 ska landsättning ske i värdmedlemsstaten eller i den deltagande medlemsstat i vars territorialvatten eller angränsande zon ingripandet äger rum.
Vid ingripande i territorialhavet eller den angränsande zonen enligt artikel 6.4 eller artikel 8.2 ska landsättning ske i den medlemsstat i vars territorialvatten eller angränsande zon ingripandet äger rum.
3. Om inte annat följer av artikel 4 får landsättning, när det gäller ingripande på det fria havet i enlighet med artikel 7, ske i det tredjeland varifrån fartyget avgått. Om detta inte är möjligt ska landsättning ske i värdmedlemsstaten.

4. När det gäller sök- och räddningssituationer enligt artikel 9 ska de deltagande enheterna samarbeta med det ansvariga samordningscentret för räddningsinsatser för att erbjuda de undsatta personerna en lämplig hamn eller säker plats och för att se till att landsättningen sker snabbt och effektivt.

Utan att det påverkar det ansvar som tillkommer samordningscentret för räddningsinsatser ska värdmedlemsstaten och de deltagande medlemsstaterna snarast möjligt fastställa en hamn eller säker plats med beaktande av relevanta faktorer, t.ex. avstånd till närmaste hamn eller säker plats, risker och omständigheterna i det enskilda ärendet.

Om den deltagande enheten inte befrias från den skyldighet som avses i artikel 9.1 ska den, så snart det är praktiskt möjligt och med hänsyn till säkerheten för de undsatta personerna och för den deltagande enhetens egen säkerhet, ha rätt att landsätta de undsatta personerna i värdmedlemsstaten.

5. De deltagande enheterna ska informera det internationella samordningscentret om eventuell närvaro av sådana personer som avses i artikel 4.1, och det internationella samordningscentret ska vidarebefordra den informationen till de behöriga nationella myndigheterna. På grundval av denna information bör det anges i den operativa planen vilka uppföljningsåtgärder som får vidtas.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 11

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande